

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра управління соціокультурною
діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту**

Наталія Шотурма

**МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
«КОМУНІКАТИВНА ПОЛІТИКА ТА ЕЛЕКТРОННЕ
УРЯДУВАННЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ І КУРСУ
СТУДЕНТІВ І КУРСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«028 Менеджмент соціокультурної діяльності»**

Освітня програма «Менеджмент соціокультурних
проектів та креативних індустрій»
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

м. Івано-Франківськ – 2024

УДК 35.077.2 : 316.77 (072) (075.8)

Рекомендовано до друку Вченою Радою Навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Протокол № 1 від 18 вересня 2024 р.

Укладач:

Шотурма Наталія Володимирівна – кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики Факультету філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Рецензенти:

Жук О.І. кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Тимків В.М. кандидат наук з державного управління, директор Івано-Франківської обласної філармонії імені Іри Маланюк (2022), заступник генерального директора Національного заповідника «Давній Галич»

Шотурма Н.В. Комунікативна політика та електронне урядування: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024. 35 с.

У навчально–методичному посібнику викладено навчальний матеріал: практичні завдання, питання для самостійної підготовки студентів, список рекомендованої літератури з дисципліни «Комунікативна політика та електронне урядування». Згідно з навчальними програмами, програмовий матеріал послідовно розкриває об'єкт-предметну сутність навчальної дисципліни «Комунікативна політика та електронне урядування». Для студентів вищих навчальних закладів, які готуються працювати менеджерами соціокультурної діяльності, викладачів вузів.

© Н.В.Шотурма, 2024
©Карпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2024

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура дисципліни	9
Практичне заняття 1. Комунікативна політика: сутність, структура, суб'єкти та об'єкти	11
Практичне заняття 2. Моделі та технології комунікації в публічному управлінні	11
Практичне заняття 3. Стратегічне планування комунікацій та цільові аудиторії	12
Практичне заняття 4. Медіа як ключовий актор комунікаційної політики. Взаємодія PR та медіа	13
Практичне заняття 5. Кризові комунікації та інформаційна безпека в публічній сфері	13
Практичне заняття 6. Е-урядування: принципи, моделі та світовий досвід впровадження	14
Практичне заняття 7 Правове забезпечення е-урядування та електронної демократії в Україні	15
Практичне заняття 8. Електронні довірчі послуги, КЕП/ЕЦП та електронний документообіг	16
Практичне заняття 9. Інформаційна безпека та кіберзахист у системі е-урядування	16

Практичне заняття 10. Відкриті дані (Open Data) та прозорість у публічній комунікації.....	17
Практичне заняття 11. Електронна демократія (Е-демократія): інструменти та практика участі.....	18
Практичне заняття 12. Аналіз ефективності комунікаційного каналу: офіційні вебсайти та соціальні медіа.....	18
Практичне заняття 13. Кейс-стаді: «Дія» як інструмент комунікативної політики та Е-урядування.....	19
Практичне заняття 14. Методи протидії дезінформації та маніпуляціям у сфері публічного управління.....	20
Практичне заняття 15. Комплексний аналіз комунікативної політики публічної установи (Проектний захист).....	21
Рекомендована література.....	22
Завдання для самостійної роботи.....	26
Теми рефератів по дисципліні «Комунікативна політика та електронне урядування».....	29
Перелік питань для семестрового контролю.....	32

Пояснювальна записка

Історична необхідність і об'єктивна закономірність вивчення комунікаційної політики та електронного урядування (Е-урядування) для магістрів у сфері менеджменту обумовлена тотальною цифровізацією публічного сектору та зростанням ролі управлінських рішень у віртуальному просторі. Сучасний менеджер соціокультурної сфери повинен не лише розуміти внутрішні процеси організації, але й уміти ефективно взаємодіяти з органами влади через електронні канали, забезпечувати прозорість та протидіяти інформаційним загрозам. Курс відповідає запиту суспільства на підвищення якості державних послуг та формування довіри між державою та громадянином у цифровому середовищі.

Фундаментальною одиницею відображення дійсності в сучасному публічному управлінні є електронна послуга, а її ефективна передача залежить від належної комунікаційної політики. Комунікаційна політика в цьому контексті розглядається як стратегічна діяльність, що забезпечує взаємодію суб'єктів управління та суспільства на основі принципів прозорості, відкритості та інтерактивності, що є основою для успішного впровадження Е-урядування та Е-демократії.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є роль і значення комунікаційної політики держави та публічного управління в сучасних умовах, окреслення найважливіших проблем та викликів, пов'язаних із цифровою трансформацією, механізмами впровадження електронного урядування та е-демократії, а також проблеми кібербезпеки та кризових комунікацій. Курс покликаний поглибити спробу проаналізувати правові та етичні аспекти функціонування

публічної комунікації в цифровому середовищі та знайти ефективну модель управління комунікаційними ризиками в умовах інформаційної (гібридної) війни.

Метою вивчення навчальної дисципліни є:

1. Надання студентам-магістрам теоретичних знань та практичних навичок зі стратегічного управління комунікаційними процесами в публічному секторі та сфері соціокультурних проєктів.

2. Роз'яснення ролі та принципів побудови Електронного урядування та його моделей (G2C, G2B) на основі європейських стандартів.

3. Формування знань щодо правового поля функціонування Е-послуг, зокрема Закону України «Про електронні довірчі послуги» та захисту персональних даних.

4. Освоєння та практичне застосування інструментів кризових комунікацій та забезпечення інформаційної безпеки в управлінській діяльності.

5. Розвиток навичок аналізу та аудиту ефективності комунікаційних каналів органів влади та Е-демократії.

Загальні та спеціальні компетентності, якими повинен оволодіти чи які може удосконалити студент у результаті вивчення дисципліни:

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності у сфері публічних комунікацій та Е-урядування.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема з державних реєстрів та відкритих даних.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) та спеціалізованого програмного забезпечення для вирішення управлінських завдань у цифровій сфері.

СК 2. Здатність управляти комунікаційними процесами та розробляти комунікаційні стратегії для публічних установ та соціокультурних проєктів.

СК 3. Здатність проєктувати та впроваджувати електронні послуги та інструменти Е-демократії (е-петиції, електронні консультації).

СК 7. Здатність застосовувати міжнародні стандарти, принципи етики та національні правові норми (зокрема, у сфері кібербезпеки та захисту даних) на різних етапах професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРО2. Застосовувати знання зі сфери комунікаційної політики та Е-урядування для розробки та реалізації управлінських проєктів.

ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел для оцінки ефективності комунікаційних стратегій публічної влади.

ПР 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань у сфері цифрового управління.

ПР 19. Застосовувати принципи професійної етики та законодавчі норми при роботі з конфіденційною інформацією, електронними реєстрами та у сфері кризових комунікацій.

Практичні заняття є важливим елементом навчального процесу, оскільки студенти мають змогу використати на практиці власні теоретичні знання щодо стратегічного управління, правового поля та ІТ-інструментів, а також доповідати про додаткову інформацію, яку опрацьовували самостійно. Практичні заняття становлять велику частину годин, які заплановані у силабусах програм і спрямовані на закріплення знань, отриманих під час лекцій.

Головна мета практичних занять – засвоєння студентами тем з навчальної дисципліни, проведення дискусій щодо кейс-стаді, аналіз помилок у реальних кризових комунікаціях та колективне опрацювання основних проблем курсу, творчий підхід до розробки стратегічних комунікаційних планів.

Основними завданнями практичних занять з «Комунікативної політики та електронного урядування» є:

- Закріплення у студентів теоретичних знань щодо моделей Е-урядування та його правових засад.

- Опанувати навички усного і письмового викладу аналітичного матеріалу, зокрема при проведенні комунікаційного аудиту.

- Співставлення теоретичного та практичного матеріалів, зокрема шляхом аналізу чинного законодавства та європейських стандартів.

- Розробка власних досліджень, зокрема стратегій протидії дезінформації та управління комунікаційними ризиками.

- Засвоєння технічних особливостей роботи з електронними реєстрами та інструментами Е-демократії.

- Опрацювання творчих завдань, які полягають в освоєнні жанрової палітри публічних комунікацій (прес-релізи, антикризові повідомлення).

Види проведення практичних занять:

- Обговорення та дискусійні панелі.

- Виступи з аналітичними доповідями та презентаціями кейс-стаді.

- Юридичний та комунікаційний аудит веб-ресурсів органів влади.

- Колективний аналіз антикризових планів та сценаріїв.

- Тестування з проведенням підсумків до курсу.

Якість практичних занять перш за все залежить від підготовки студентів до нього та опрацювання матеріалів

лекції, нормативно-правових актів та спеціалізованої літератури.

Студенти повинні:

- Уважно ознайомитися з планом, який відображає зміст чергової теми заняття.

- Прочитати і продумати свої лекційні записи, які відносяться до теми практичного заняття.

- Вивчити чи законспектувати при необхідності рекомендовану літературу, нормативно-правові акти чи додаткову інформацію з мережі Інтернет.

- Скористатися при потребі консультацією викладача.

- Скласти розгорнутий план, тези чи конспект виступу з усіх питань теми заняття.

- Виконати практичне завдання та створити власне аналітичне дослідження або стратегічний план.

Курс Комунікативна політика та електронне урядування читається для студентів I курсу ОР Магістр у першому семестрі, на який заплановано 30 лекційних та 30 практичних годин.

Структура навчальної дисципліни

Тема	Загальна кількість годин		
	лекції	заняття	самост.роб.
Тема 1. Комунікативна політика. Теоретичні засади комунікації та комунікативного процесу. Нормативно правове регулювання інформаційно-комунікативної діяльності в публічному управлінні. Іміджмейкінг в публічному управлінні.	5	5	20
Тема 2. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства. Конституційні засади, сутність гуманітарної та соціальної політики держави. Комунікаційні стратегії діяльності органів публічної влади та громадських об'єднань	5	5	20
Тема 3. Модернізація публічних послуг та розвиток взаємодії влади, громадян і бізнесу за допомогою інформаційно-комунікативних технологій.	5	5	10
Тема 4. Електронне	5	5	20

демократичне урядування. Партисипативна демократія.			
Тема 5. Електронне урядування як система прямої електронної демократії і основа сервісної держави. Використання інструментів е-демократії в діяльності органів влади.	5	5	20
Тема 6. Технології і цифрова трансформація даних в публічному управлінні. Відкриті дані в органах влади та їх оприлюднення. Хартія відкритих даних.	5	5	20
Загальна	30	30	110

Пропонуємо систему проведення практичних занять з дисципліни «Комунікативна політика та електронне урядування» для студентів кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту Навчально-наукового Інституту мистецтв.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1

Комунікаційна політика: сутність, структура, суб'єкти та об'єкти

План

1. Комунікативна політика як складова частина публічного управління.

2. Співвідношення термінів: «комунікаційна політика», «інформаційна політика», «державне управління».

3. Суб'єкти та об'єкти комунікаційної політики: їхня взаємодія та функції.

4. Основні принципи формування та реалізації комунікаційної політики держави.

5. Роль соціальних комунікацій у культурі української організації.

ЗАВДАННЯ:

Підготувати презентацію, яка ілюструє функціональну модель комунікаційної політики. Обґрунтувати трьох ключових суб'єктів комунікаційної політики України.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Моделі та технології комунікації в публічному управлінні

План

1. Класичні моделі комунікації (лінійна, інтерактивна, трансакційна) та їхнє застосування в державному секторі.

2. Технології вербальної та невербальної комунікації у професійній діяльності публічних службовців.

3. Комунікаційні бар'єри: класифікація, причини виникнення та методи подолання.

4. Публічне спілкування та його особливості в діяльності органів влади.

5. Ефективність впливу засобів масової комунікації на аудиторію.

ЗАВДАННЯ:

Проаналізувати приклад публічного виступу або прес-конференції (відео/транскрипт) керівника органу державної влади, оцінивши використання невербальної комунікації та ефективність обраної моделі спілкування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

Стратегічне планування комунікацій та цільові аудиторії

План

1. Концепція PR-кампаній у державному управлінні: відмінності від комерційного PR.

2. Етапи розробки комунікаційної стратегії: аналіз, планування, реалізація, оцінка.

3. Визначення та сегментація цільових аудиторій у публічному секторі (G2C, G2B, медіа, міжнародні партнери).

4. Психологія спілкування та її вплив на ефективність комунікаційних повідомлень.

5. Особливості аудиторії політичної реклами.

ЗАВДАННЯ:

Скласти «Карту цільових аудиторій» для гіпотетичної комунікаційної кампанії з популяризації нової державної послуги. Для кожної аудиторії визначити: 1) ключове повідомлення; 2) найкращий комунікаційний канал.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

Медіа як ключовий актор комунікаційної політики. Взаємодія PR та медіа

План

1. Форми та методи взаємодії органів влади із медіа (пресрелізи, брифінги, престури, пресконференції).
2. «Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності».
3. Іміджева політика та репутаційний менеджмент публічної установи.
4. Поняття «інформаційний простір України» та його законодавче регулювання.

ЗАВДАННЯ:

Написати пресреліз від імені Міністерства цифрової трансформації про запуск нового проекту електронного урядування. Визначити та обґрунтувати, якому типу медіа (друковані, онлайн, ТБ) варто надати пріоритет у розповсюдженні цього релізу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5

Кризові комунікації та інформаційна безпека в публічній сфері

План

1. Визначення та класифікація комунікаційних криз у державному управлінні.
2. Комунікаційна політика в умовах гібридної війни: виклики та механізми протидії.
3. Роль комунікаційного менеджера під час кризи: принципи проактивності, прозорості та оперативності.
4. Інформаційна безпека держави як елемент комунікаційної політики.

ЗАВДАННЯ:

Кейс-стаді: Проаналізувати реальну чи гіпотетичну кризову ситуацію, пов'язану з публічною установою (наприклад, витік персональних даних). Скласти антикризове повідомлення (Q&A) та розробити «Дерево рішень» для комунікатора.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

Е-Урядування: принципи, моделі та світовий досвід впровадження

План

1. Сутність та еволюція поняття «електронне урядування». Основні принципи: прозорість, ефективність, орієнтованість на громадян.
2. Основні моделі взаємодії Е-урядування: G2C, G2B, G2G, G2E.
3. Аналіз Європейської стратегії інновацій та доброго врядування на місцевому рівні.

4. Порівняльний аналіз моделей Е-урядування (на прикладі Естонії, Південної Кореї та України).

ЗАВДАННЯ:

Провести SWOT-аналіз впровадження Е-урядування в Україні, ідентифікуючи ключові сильні та слабкі сторони системи, а також можливості та загрози на основі міжнародного досвіду.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7

Правове забезпечення Е-урядування та електронної демократії в Україні

План

1. Аналіз основних законів, що регулюють електронне урядування (Закон України «Про електронні довірчі послуги», «Про захист персональних даних»).
2. Правові аспекти доступу до публічної інформації в електронній формі.
3. Регулювання електронного документообігу в органах державної влади.
4. Вплив законодавчих змін на комунікаційну політику держави.

ЗАВДАННЯ:

Підготувати таблицю-порівняння ключових положень Закону України «Про електронні довірчі послуги» та Закону «Про захист персональних даних» у контексті комунікації G2C.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8

Електронні довірчі послуги, КЕП/ЕЦП та електронний документообіг

План

1. Сутність та призначення електронних довірчих послуг.
2. Механізм функціонування кваліфікованого електронного підпису (КЕП) та його правовий статус.
3. Організація внутрішнього та зовнішнього електронного документообігу в органах публічної влади.
4. Проблеми та перспективи повного переходу на безпаперовий документообіг.

ЗАВДАННЯ:

Розробити покрокову інструкцію (інфографіку) для громадянина: «Як отримати та застосувати КЕП для взаємодії з органом державної влади» (на прикладі конкретної послуги).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9

Інформаційна безпека та кіберзахист у системі Е-урядування

План

1. Основні загрози інформаційній безпеці: кібератаки, витік даних, маніпуляції.
2. Механізми захисту інформації в електронних реєстрах та системах Е-урядування.

3. Політика конфіденційності та забезпечення захисту персональних даних громадян.

4. Роль комунікацій у запобіганні шахрайству та поширенні фейків, пов'язаних з Е-послугами.

ЗАВДАННЯ:

Підготувати коротку пам'ятку для публічного службовця: «10 правил кібербезпеки при роботі з електронними реєстрами та комунікаційними системами органу влади».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10

Відкриті дані (Open Data) та прозорість у публічній комунікації

План

1. Концепція відкритих даних: економічна та соціальна цінність.

2. Правові вимоги до оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних.

3. Роль відкритих даних у забезпеченні прозорості діяльності органів влади.

4. Використання відкритих даних журналістами та громадськими активістами (дата-журналістика).

ЗАВДАННЯ:

Обрати один державний електронний реєстр (наприклад, Єдиний державний реєстр судових рішень, чи реєстр декларацій) та провести аналіз його доступності та зручності для використання журналістом. Запропонувати 3-5 шляхів покращення його комунікаційної функції.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №11

Електронна демократія (Е-демократія): інструменти та практика участі

План

1. Поняття та форми Е-демократії: електронні петиції, консультації, референдуми.
2. Аналіз механізму «Електронні петиції» в Україні: переваги, недоліки та вплив на управлінські рішення.
3. Е-голосування та його перспективи: правові та технічні виклики.
4. Роль громадськості та медіа у просуванні інструментів Е-демократії.

ЗАВДАННЯ:

Обрати чинну електронну петицію на сайті Президента України (або місцевої ради). Проаналізувати комунікаційну кампанію на її підтримку (чи відсутність такої) та запропонувати план її медіа-супроводу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №12

Аналіз ефективності комунікаційного каналу: офіційні веб-сайти та соціальні медіа

План

1. Вимоги до офіційних вебсайтів органів влади з позиції комунікаційної політики (юзабіліті, доступність).

2. Особливості використання соціальних медіа (Facebook, Telegram) для комунікації G2C/G2B.

3. Критерії оцінки ефективності комунікаційних каналів: охоплення, залученість, зворотний зв'язок.

4. Аналіз досвіду запровадження комунікацій у суспільстві.

ЗАВДАННЯ:

Провести аудит комунікації обраного Міністерства (чи ОДА) у соціальній мережі (наприклад, Facebook): оцінити частоту публікацій, тип контенту, рівень інтеракції з аудиторією та зробити висновки про відповідність цілям комунікаційної політики.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №13

Кейс-стаді: «Дія» як інструмент комунікативної політики та Е-урядування

План

1. Історія створення та філософія проєкту «Дія».

2. Аналіз комунікаційної кампанії «Дія»: ключові повідомлення, цільові аудиторії, обрані канали просування.

3. «Дія» як інструмент Е-демократії та Е-урядування: переваги та ризики монополії.

4. Вплив «Дії» на спрощення адміністративних послуг та комунікації G2C.

ЗАВДАННЯ:

Оцінити, як застосунок «Дія» реалізує три основні принципи Е-урядування (прозорість, ефективність,

орієнтованість на громадянина). Визначити його найбільший комунікаційний успіх та ризик.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №14

Методи протидії дезінформації та маніпуляціям у сфері публічного управління

План

1. Типологія дезінформації та маніпуляцій, спрямованих на публічну сферу.
2. Механізми фактчекінгу та верифікації інформації у роботі комунікатора.
3. Розробка контрнарративів та стратегій швидкого реагування на фейки.
4. Організація ефективних інформаційних кампаній з підвищення медіаграмотності населення.

ЗАВДАННЯ:

Проаналізувати 2-3 приклади фейків, які стосувалися Е-урядування чи комунікаційної політики. Розробити короткий спростувальний пост для офіційного Фейсбук-каналу, який буде одночасно коректним та максимально зрозумілим для аудиторії.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №15

Комплексний аналіз комунікативної політики публічної установи (Проектний захист)

План

1. Узагальнення теоретичних знань із курсу.
2. Презентація студентами індивідуальних дослідницьких проєктів/кейс-стаді (наприклад, «Аналіз комунікаційної політики Івано-Франківської ОДА в період 2022-2024 рр.», «Проект впровадження Е-демократії на рівні ОТГ»).
3. Дискусія: «Перспективи розвитку комунікаційної політики та Е-урядування в умовах цифровізації економіки».
4. Підбиття підсумків курсу та оцінювання результатів навчання.

ЗАВДАННЯ:

Захист фінального індивідуального проєкту, що передбачає комплексний аналіз комунікаційної політики обраного органу влади або розробку детальної комунікаційної стратегії для нової Е-послуги з урахуванням усіх аспектів: правових, етичних, безпекових та стратегічних.

Рекомендована література

1. Бессараб А. Буктрейлер як нове явище у сфері соціальних комунікацій. Держава і регіони. Серія : Соціальні комунікації. 2011. Вип. 2. С. 122-128.

2. Богуш В. М., Юдін О. К. Інформаційна безпека держави. К. : МК-Пресс, 2005. 432 с.

3. Бондаренко І. С. Правові основи масової комунікації : навчально-методичний посібник для студентів факультету журналістики. Запоріжжя : ЗНУ, 2011. 70 с.

4. Виходець О. М. Соціальні комунікації в культурі української організації : монографія. Одеса : Олтех, 2010. 285 с.

5. Гошовська В. А., Пашко Л. А., Ларіна Н. Б. Комунікації в публічному управлінні : аспекти організаційної культури та ділового спілкування : навчальний посібник. К. : К.І.С., 2016. 30 с.

6. Гриценко О. М. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності. К. КНУ ім. Т. Шевченка, 2002.

7. Денисюк С. Г. Комунікологія : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 02 с.

8. Джига Т. В. Особливості аудиторії політичної реклами. Наукові записки Інституту журналістики. 2002. Т. 6. С. 140-143.

9. Дніпренко Н. К., Різуна В. В. Запровадження комунікацій у суспільстві К.: ТОВ «Вістка», 2009. 56 с. URL: <https://cutt.us/7Ei1P>

10. Дрешпак В. М. Комунікації в публічному управлінні. URL: <https://cutt.us/HWJKB>

11. Європейська стратегія інновацій та доброго врядування на місцевому рівні (затверджена Комітетом міністрів Ради Європи, 2008 рік). URL : <https://cutt.us/VhcNt>

12. Законова А. Засоби масової комунікації : ефективність впливу на аудиторію. Роль ЗМІ в роцесах державотворення. К., 1998.

13. Іванов В. Ф. Деякі моменти когнітивно-регулятивного підходу до масової комунікації. Наукові записки Інституту журналістики. 2001. Т. 4. С. 85-88.

14. Іванов В. Ф. Масова комунікація як соціальне явище. Наукові записки Інституту журналістики. 2002. Т. 6. С. 129-139.

15. Інформаційний простір України: Словник-довідник законодавчих термінів: довідковонавчальне видання / Автор-укладач Я.О.Чепуренко. К.: “Освіта україни”, 2008. 544 с.

16. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування : навчальний посібник. Х. : НФаУ, 2011. 132 с.

17. Ковалінська І. В. Невербальна комунікація : навчальний посібник. К. : Освіта України, 2014. 289 с.

18. Косенко Ю. В. Основи теорії мовної комунікації : навчальний посібник. Суми : СумДУ, 2011. 282 с.

19. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Слободянюк О. М. Ділове спілкування : навчальний посібник.. Вінниця : ВНТУ, 2015. 128 с.

20. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні»: схвалено Постановою Верховної Ради України від 03.07.2014. // Відомості Верховної Ради України. 2014. №33. С. 11-63.

21. Сирота Л. Б. Літературна група «Митуса» (1921–1922) : О. Бабій, В. Бобинський, Р. Купчинський, Ю. Шкрумеляк : бібліографічний покажчик. Львів : Наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України, 2004. 189 с.

22. Холод О. М. Соціальні комунікації: соціо-і психолінгвістичний аналіз : навчальний посібник.. К. : КиМУ, 2010. 391 с.

23. Шотурма Н. В. ДІДЖИТАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕХАНІЗМІВ ВЗАЄМОДІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ. Вісник Прикарпатського університету. Сер. : Політологія. Івано-Франківськ : ЛІК, 2019. Вип. 13. С. 86-93.

24. Шотурма Н. В. Доступ до публічної інформації в місцевих органах влади/ Гілея. 2015. Вип. 94 (№ 3). С. 418–422.

25. Шотурма Н. В. Імідж регіону як компонент державної інформаційної політики України. Держава та регіони. Сер. : Державне управління. Запоріжжя : Класич. приват. ун-т. 2015. С. 81–85.

26. Шотурма Н. В. Інтернет як механізм здійснення державної інформаційної політики в місцевих органах виконавчої влади. Вісник Прикарпатського університету. Сер. : Політологія. Івано-Франківськ : ЛІК, 2016. Вип. 10. С. 85–89.

27. Шотурма Н. В. Комунікативна політика органів місцевого самоврядування України та Республіки Польща: методологія дослідження . Гілея. 2016. Вип. 110 (№ 7). С. 352–355.

28. Шотурма Н. В. ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА. Прикарпатського університету. Сер. : Політологія. Івано-Франківськ : ЛІК, 2018. Вип. 12. С. 241-247.

29. Шотурма Н. В. Особливості забезпечення комунікативної політики органів місцевого самоврядування.). URL : <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/26/8.pdf>

30. Шотурма Н. В. Періодизація становлення державної інформаційної політики України: зміст та хронологія. Прикарпатський вісник НТШ. Думка / ред. І. Монолатій. Івано-Франківськ, 2015. Вип. 3 (31). С. 46–55.

31. Шотурма Н. В. Участь громадськості в інформаційній політиці місцевих органів виконавчої влади. Панорама політологічних студій : науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне : РДГУ, 2015. Вип. 13. С. 169–177.

32. Шотурма Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ПОЛІТИКИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ Регіональні студії. Видавничий дім «Гельветика». Ужгород – 2021. №26. С. 29–33.

33. Штурхецький С. В. Комунікативний потенціал місцевого самоврядування в Україні. URL : <https://cutt.us/dWx7E>

Завдання для самостійної роботи

1. Аналіз моделей комунікації та їхніх бар'єрів:

✓ Проаналізуйте та порівняйте лінійну, інтерактивну та трансакційну моделі комунікації в контексті публічного управління (G2C).

✓ Класифікуйте основні комунікаційні бар'єри (психологічні, семантичні, організаційні) та запропонуйте шляхи їхнього подолання в діяльності органу місцевого самоврядування.

2. Специфіка невербальної комунікації та імідж:

✓ Розкрийте значення невербальної комунікації (кінесика, проксеміка) у формуванні довіри до публічної особи.

✓ Як принципи психології спілкування мають бути застосовані комунікатором органу влади для налагодження конструктивного діалогу?

3. Взаємодія медіа та влади:

✓ Оцініть ефективність впливу засобів масової комунікації на аудиторію в сучасних умовах. У чому полягає роль медіа у процесах державотворення?

✓ Проаналізуйте особливості та ризики комунікаційної взаємодії влади з медіа в контексті політичної реклами.

4. Правовий аналіз Е-довірчих послуг:

✓ Детально проаналізуйте ключові положення Закону України «Про електронні довірчі послуги». Які вимоги він встановлює до електронної ідентифікації та захисту даних при наданні державних послуг?

✓ Як цей Закон співвідноситься з комунікаційною політикою щодо прозорості та довіри громадян?

5. Концепція та моделі Е-урядування:

✓ Охарактеризуйте основні моделі взаємодії Е-урядування (G2C, G2B, G2G), проілюструвавши їх конкретними українськими прикладами (наприклад, послуги в Дії, державні закупівлі ProZorro).

✓ Яким чином цифрова економіка виступає каталізатором трансформації класичних моделей публічного управління?

6. Комунікації в умовах гібридної війни:

✓ Розкрийте особливості комунікаційної політики в умовах гібридної війни. Проаналізуйте, які інструменти

дезінформації та маніпуляцій спрямовані на підрив довіри до органів публічної влади.

7. Е-Демократія та європейські принципи:

✓ Проаналізуйте ключові принципи Європейської стратегії інновацій та доброго врядування на місцевому рівні.

✓ Як ці принципи мають бути реалізовані через інструменти електронної демократії (е-петиції, е-консультації) в українських територіальних громадах?

8. Проектне завдання: Аудит комунікацій ОМС:

✓ Оберіть один орган місцевого самоврядування (ОМС). Проведіть комплексний аудит його зовнішніх комунікацій: оцініть прозорість веб-сайту, активність у соціальних мережах (наприклад, Telegram, Facebook) та якість зворотного зв'язку з громадянами.

✓ Сформулюйте 5 рекомендацій щодо вдосконалення його комунікаційної політики.

Теми рефератів по дисципліні «Комунікативна політика та електронне урядування»

1. Когнітивно-регулятивний підхід до масової комунікації та його застосування у формуванні державної політики.

2. Співвідношення понять «комунікативна політика» та «інформаційна політика» в умовах цифрової трансформації.

3. Аналіз організаційної культури та її впливу на ефективність комунікацій у публічному управлінні.

4. Роль соціальних комунікацій у формуванні корпоративної культури українських державних та неурядових організацій.

5. Психологічні бар'єри у публічному спілкуванні та методи їхнього подолання в діяльності публічного службовця.

6. Невербальна комунікація як інструмент формування довіри до суб'єктів публічної влади.

7. Ефективність впливу засобів масової комунікації на аудиторію та їхня роль у процесах державотворення.

8. Еволюція моделей Е-урядування (від 1.0 до 3.0) та їхня комунікаційна специфіка (G2C, G2B).

9. Цифрова економіка як фактор трансформації та інтеграції комунікаційної політики.

10. Правове забезпечення електронних довірчих послуг та їхнє значення для безпеки публічних комунікацій.

11. Особливості впровадження електронного документообігу та його комунікаційний ефект у системі G2G.

12. Аналіз Європейської стратегії інновацій та доброго врядування як основи для комунікаційної політики на місцевому рівні. Відкриті дані (Open Data) як інструмент прозорості та механізм залучення громадськості до контролю.

14. Комунікаційна політика в умовах гібридної війни: аналіз методів протидії дезінформації та фейкам.

15. Захист інформаційного простору України: законодавчі терміни та практичні механізми забезпечення безпеки. Стратегії кризових комунікацій органів влади під час надзвичайних ситуацій (на прикладі реального кейсу).

16. Виклики кібербезпеки для функціонування систем Е-урядування та комунікаційні стратегії запобігання загрозам.

17. Роль комунікаційної політики у формуванні медіаграмотності громадян як механізму протидії маніпуляціям.

19. Електронна демократія (Е-демократія): аналіз ефективності інструментів е-петицій та електронних консультацій.

20. Комунікаційний аудит офіційного вебсайту центрального органу виконавчої влади (з оцінкою юзабіліті та прозорості).

21. Соціальні мережі як ключовий канал комунікації G2C: виклики та best practices для державних органів.

22. Особливості аудиторії політичної реклами та етичні аспекти її використання в публічній сфері.

23. Запровадження комунікацій у суспільстві: аналіз досвіду та роль громадських організацій у цьому процесі.

24. Світовий досвід впровадження Е-урядування (на прикладі однієї країни) та перспективи його адаптації в Україні.

25. Розробка комунікаційної стратегії для нової державної електронної послуги (на прикладі «Дії»).

Перелік питань для семестрового контролю

1. Сутність, мета та завдання комунікаційної політики як складової частини публічного управління.
2. Співвідношення понять «комунікативна політика» та «інформаційна політика».
3. Розкрийте зміст когнітивно-регулятивного підходу до масової комунікації.
4. Аналіз основних моделей комунікації та їхнє застосування в державному управлінні (на прикладі G2C).
5. Соціальні комунікації в культурі української організації та їхня роль у формуванні ефективної комунікаційної стратегії.
6. Комунікаційні бар'єри (психологічні, семантичні) та методи їхнього подолання в роботі публічного службовця.
7. Невербальна комунікація та її значення у формуванні іміджу та довіри до суб'єктів влади.
8. Ефективність впливу засобів масової комунікації на аудиторію та їхня роль у процесах державотворення.
9. Особливості аудиторії політичної реклами та її сприйняття в сучасних медіа.

10. Сутність та складові поняття «Інформаційний простір України» згідно із законодавством.

11. Комунікаційна політика в умовах гібридної війни: виклики, загрози та стратегії контркомунікації.

12. Основні загрози кібербезпеці в системі Е-урядування та механізми захисту інформації.

13. Кризові комунікації в публічній сфері: принципи, етапи та інструменти антикризового реагування.

14. Правове забезпечення доступу до публічної інформації та політика відкритості даних (Open Data).

15. Поняття та основні принципи Електронного урядування (Е-Урядування). Еволюція моделей взаємодії (G2C, G2B).

16. Правові основи Е-урядування: ключові положення Закону України «Про електронні довірчі послуги».

17. Цифрова економіка як тренд і фактор впливу на комунікаційну політику держави.

18. Сутність та інструменти Електронної демократії (Е-демократії): е-петиції, е-консультації, е-голосування.

19. Аналіз Європейської стратегії інновацій та доброго врядування на місцевому рівні та її реалізація в Україні.

20. Електронний документообіг: організація, переваги та правовий статус електронного підпису (КЕП).

21. Роль та комунікаційна стратегія проєкту «Дія» у впровадженні Е-урядування в Україні.

22. Комунікаційний аудит офіційних вебсайтів органів влади: критерії оцінки ефективності.

23. Методи протидії дезінформації та маніпуляціям, спрямованим на державні електронні послуги

24. Світовий досвід впровадження Е-урядування (на прикладі однієї країни) та перспективи для України.

25. Проєктне завдання (завдання на іспиті): Розробка комунікаційної стратегії для нової державної електронної послуги з урахуванням аспектів кібербезпеки та взаємодії із медіа.

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра управління соціокультурною
діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту

Наталія Шотурма

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
«КОМУНІКАТИВНА ПОЛІТИКА ТА ЕЛЕКТРОННЕ
УРЯДУВАННЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ І КУРСУ
СТУДЕНТІВ І КУРСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«028 Менеджмент соціокультурної діяльності»

В авторській редакції